Kőszeg, 1917. február hó 18-án. 7. szám. XXXVII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 korona, postai szétküldéssel 7 korona.
Egyes szám ára 12 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: ROSAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

A vidéki városok fejlesztése.

A napokban egy fővárosi tanácsnok egyik fővárosi napilapban nyilatkozatot tett arra vonatkozólag, hogy az ország székesfővárosában milyen ujitások, városfejlesztési munkák kerülnek a háboru után kivitelre. E nyilatkozatában volt a következő mondat is: „Most készitjük el az ujvárosháza terveit, mert a háboru a legalkalmasabb idő a tervek készitésére.“

E nyilatkozathoz még egyet akarunk fűzni. Báró Kürthy Lajos, az Élelmezési Hivatal elnöke, nemrégen nyilatkozatot tett a hivatal legközelebbi munkájáról és e nyilatkozatában benne volt az is, hogy a hivatal megkezdi a háborus helyzetből a békére való átmenetének az előkészitését.

Ezt a két nyilatkozatot akarjuk emlékezetébe vésni azoknak, akik városunk ügyeit rendezik. A magyar városok közül alig van olyan, amelyik azt mondhatná, hogy fejlesztésének tetőpontjára jutott. Minden városban, igy nálunk is számos olyan feladat van még hátra, amelynek megoldásával juthatunk csak valamennyire európai nivóra.

Nem akarjuk itt részletesen elismételni azokat a városfejlesztési feladatokat, amelyeket e hasábokon már számtalanszor kifejtettünk és felsoroltunk, csak figyelmeztetni akarunk a főváros középitési tanácsosának a nyilatkozatára. Valóban a háboru a legalkalmasabb idő a tervek készitésére. A városnak még mindig elég hivatalnok áll rendelkezésére, akik egy nagyszabásu város fejlesztési programmot a háboru alatt kidolgozhatnának. Legyen a békeidők első jele és első munkája éppen a város fejlesztése, tökéletesitése, szépitése, a befejezetlen maradt tervek végrehajtása.

Ha a közélelmezési hivatal már elérkezettnek látja az időt arra, hogy igyekezzék előkészitení a békeidőre való átmenetet, akkor nekünk sem kell már utópiának látnunk a békét. A békéről a háborura való átmenet egyik napról a másikra történt és bizony ma már a háboru harmadik évében megvallhatjuk, nem ment siman és zökkenés nélkül. Nem gondoljuk, hogy a háboruról a békébe való átmenet könnyebb lesz, simább lesz, ha előkészités nélkül történik.

Csak arra az egyre kell gondolnunk, hogy amint a háboru megakasztotta az átmenetre elő nem készitett ipart, kereskedelmet és gazdasági eletet, azáltal, hogy sok munkaerőt egyik napról a másikra elvont igazi rendeltetésétől, ugyanugy a békére való átmenet nélküli attéres zavarokat okozna minden téren, már csak azért is, mert hiszen sok, ma a katonaságnál lekötött és elfoglalt munkaerő fog ujra felszabadulni.

Ezeknek az embereknek munkát kell adni. Munkát kell adni először is humanitárius szempontból, hiszen elképzelhetetlen az, hogy valaki, aki éveken keresztül küzdött és harcolt hazájáért és miértünk, most visszatérve a polgári életbe ne találjon magának megélhetést.

Ez a humanitárius szempont. De van tiszta gazdasági szempont is. Azok, akik vissza fognak térni a harctérről, ha nem kapnának munkát és foglalkozást, ismét hosszu ideig a köz terhére élnének, kénytelen volna a város, és az állam eltartani őket, ami teljesen improduktiv pénzkiadás és tőkepazarlás volna.

Sokkal helyesebb volna tehát, hogyha minden város még most a háborus időkben megcsinálná azt a programmot, amelyet a béke után meg akar valósitani, ugy hogy amikor az a nagy tömeg munkáskéz ujra felszabadul és ujra a békés gazdasági élet produktiv munkájához használható fel, azonnal bele lehessen fogni a munkába.

A város mit sem veszítene ezáltal, hiszen mint mondottuk a visszatérő harcosok eltartása ugyis részben az ő feladata, sőt nyer vele, mert hiszen a város fejlesztése, szépitése, a közmunkák megkezdése csak nyereséget lehet a városnak.

A háboru harmadik évében vagyunk és ha a béke még határozott időpontra nem is igérkezik, ha még csak halvány körvonalai látszanak is, az előrelátás és a józan ész azt parancsolja, hogy elő kell már készülnünk reá.

A Kőszegi Takarékpénztár.

A kőszegi takarékpénztár februar 25.-én tartja rendes évi közgyülését, mely napon közönségünk jobban figyel ez intézet felé, talán inkább a kifizetendő dividenda miatt, azután ismét napirendre tér felette, és csak akkor vesz tudomást róla, ha dolga akad ott; vagy ha a jótékonyság oltárára tesz nagyobb összeget, mint ez évben egy osztondij alapitványra tiz ezer koronát. Ki jót tesz, nem szokott vele kérkedni és jó tettét nem hozza nyilvánosság elé. A Kőszegi Takarékpénztár sem hozza, pedig évente tetemes összeget fordit a jótékonyságra vagy egyébb közcélokra. Igy a háboru előtt a többiek közt egy kőszegi kapás fiut tanittatott ki a modern szőlőkezelésben, kinek feladata lett volna a mi kapásainkat a mai szőlőmüvelés ismereteibe bevezetni. Erről sem értesült a nagy közönség. A jó tett nem szorul dicséretre.

En azonban ez évben behatóbban kivánok foglalkozni ez intézettel, nemcsak mivel elődeinknek egyik sikerült alkotása, melyre mindig büszkélkedve tekintettek, hanem azért is, mert rég elmult időnek homályába visszanyuló alapitásának részletei meltán számithatnak közérdeklődésre.

Elődeink büszkék voltak ez intézetre, mivel az ország pénzintézet alapitási sorában a harmadik helyet foglalja el, de azért is, mert néhány évtizeden át egyedül serkentett takarékosságra és elegitette ki a hitelre szorult közönségnek igényeit e vidéken anélkül, hogy valakinek szorult helyzetet akár saját akár a részvényeseknek javára kiaknázta volna.

Ezen az üzleti tisztességet soha szem elől el nem tévesztő eljárás egy részről, a betevőknek pénzét semmi kockázattal nem veszélyeztető kezelés más részről, szerezte meg azon különben megérdemelt bizalmat, melyet közönségünknek széles rétegei legujabb időkig ez intézet iránt megőriztek.

A Kőszegi Takarékpénztár alapitásának negyedik évében, 1848-ban, hazánk ujjá teremtése idejében, már oly hirnevet vivott ki magának, hogy midőn az első felelős miniszterium országos hitelintézetet kivánt felállitani és üzletkörét az egész országra kiterjeszteni, a Kőszegi Takarékpénztár a m. kir. p. ü. minisztériumhoz az országos hitelintézetnek ügynökségéért folyamodott. A város képviselő testülete, melynek támogatását kérte, 1848. évi junius hó 3-án tartott ülésében a következő határozattal ajánlotta:

„Minthogy a folyamodó takarékpénztár szilárd üzleteinek a tiszta kezeltetésénél fogva több szomszéd megyékben lakó földes urak bizadalmát birja és igazgató választmánya oly jellemü férfiakból áll, kik a hitelintézet ügyeit bizonyosan a legnagyobb pontossággal, hivséggel teljesitendik, egyébbiránt pedig 22.500 ptrt szerzeményi vagyonnal birván, a hitelintézet irányában eleg biztositékot nyujthat, mint takarékpénztár pedig a pénzkezelésbe behivatatván, az óhajtott sikernek más magányosoknál előbb megfelelhet, ezen okoknál fogva a pénzügyminisztérium megkéretni rendeltetik, hogy a kebelbeli takarékpénztár az országos hitelintézet üzleti ügynökségével megbizni méltóztassék.“

Ugyan minő képet mutatna ma a Kőszegi Takarékpénztár, ha az első felelős magyar miniszteriumnak genialis pénzügyminisztere Kossuth Lajos, messzetörő terveit valóra valthatta volna, a tervezett országos hitelintézet létrejött volna és a Kőszegi Takarékpénztár e hitelintézettel szorosabb viszonyba jutott volna, midőn e nélkül is az éveknek hosszu sora után ily hatalmas intézetté növekedett?

Van e még hozzá hasonló intézmény, mely oly kedvezően befolyásolja e városnak gazdasági és forgalmi viszonyait? Ide fűzi a szomszédbeli községeket, különösen Sopronvármegyének dél- és nyugati vidékén lakó népét. Erre határozott választ városunknak iparosai és kereskedői adhatnának, kiknek existentiája részben e vidék lakóitól függ.

E pénzintézetnek alapitója és első igazgatója Ertl János volt. A kőszegieknek emlékezetében három Ertl család él, köztük Freiherr v. Ertl, nyug. dragonyos ezredes. Miután ez ezredes ismertebb volt és utóbb élt itt, számosan azon hitben élnek, hogy a Kőszegi Takarékpénztárnak első igazgatója Freiherr v. Ertl volt. A pénzintézetnek első igazgatója azon Ertl János volt, ki Sopronból városunkban letelepedett mint fiskális, majd 1826-ban megszerezvén a polgári jogot, mint a tisztességi osztályhoz tartozók ritkán cselekedtek, mint kőszegi polgár e városnak birája lett. E minőségében már vezérszerepre hivatott lett. Nem elégedett meg a hivatalos ügyeknek sablonos elintézésével, hanem a hivatali helyiségen kivül is használni kivánt uj szukebb hazájának. Van mindenkinek becsvágya a közügyet szolgálni, a legtöbb benső energiáját saját érdekének előmozditására forditja. Áldott legyen! De ki erejét, tehetséget a közérdeknek szentelt, azon férfiu előtt csak a simplex ember nem hajol meg, kinek a közügy Hekuba. Hát Ertl János volt város biró, a régi városi jegyzőkönyveknek tanusága szerint nem közönséges, hanem értékes férfiu lehetett, méltó az utókornak elismerésére. Mint városbiró foglalkozott legelőször a vasut kérdésével is, mi is mint egyik fényes cáfolata azon utóbb elterjedt dajkameséknek, miatta elődeink a vasutra ügyet sem vetettek volna. Nos, Ertl János 1844. évi junius hó 7.-én tehát a takarékpénztár alapitásának évében megtartott tanácsülésben jelenti: „hogy báró Rothschild Salamon még folyó hóban Pest városban megjelenik a központi vasut létrehozása iránt, innet 29.-én Pozsonyba feljövetelet jelentvén, iránta viselt tiszteletünk kijelentésül fent tisztelt báró urat városunk kebelében leendő megjelenésére egy a tanács kebeléből rendezendő küldöttség által megkéretni illendőnek véli.“ A tanács az inditványt elfogadta és küldöttségbe őt és Fügh Zsigmond polgármestert delegálván, junius hó 28.-án a tanácsnak bejelentik: „hogy Rothschild Salamon testvéreitől kapott levelek miatt visszautazni kényszerittetvén, látogatásának megtetszőt fenntartja.“

S ha még nyilvánosságra hozom, hogy 1844-ben kőszen kereső társulat is létesült városunkban, 1846-ban pedig tán az országban az első posztógyárat alapitottak, tájékozást szerzünk azon közhasznu tevékenységről, amit elődeink városunk érdekében kifejtettek. Hanem ugy szokott megtörténni az életben: egyik dolog sikerül, a másik nem. Városunknak nem sikerült a vasut, bár elődeink — mint egy utóbbi cikkemben részletesebben fogom bizonyitani — mindig résen álltak. Kinek sikerült meg minden e vilagon?—

Ertl János nem sokáig állott az intézetnek élén, már rá a következő évben 1845. évi junius hó 4-én meghalt. Miután a Kőszegi Takarékpénztár 1844. évi augusztus hó 15-én nyilt meg, meg egy évig sem volt e pénzintézetnek igazgatója. Neje Csehországból származott, Wahrlich Róza de Bubna leányneven és e révén sógorsági viszonyba jutott lilienbergi báró Abele Ferenc cs. kir. ezredes és alsó kanoni Szalay Ferenccel. Mind a három nőtestvér, mint báró Abele s Szalay egy közös, Győry volt városi plébános melletti sirban van eltemetve s elhunytakat egy-egy márványlap jelzi. Miután a három nőtestvér és két sógor a közös sirban van eltemetve, ezeknek elhalálozási sorrendjében nagyobb időköz nem mutatkozik, azt kell hinnem, hogy a Kőszegi Takarékpénztárnak első igazgatója is itt pihen, csakhogy márványlapja az idő folytán jeleshetett és elkallódott. Könnyen megtörténhetett, mert kevés temetőben van annyi rendetlenség, mint a kőszegiben.

Ertl s Szalay után utód nem marad vissza, Abele után fia báró Abele Rezső, ki most a közigazgatási biróságnak egyik tanácselnöke. Hadd tudják meg az utódok, milyen előkelő polgárok laktak városunkban — már a multban is.

Az intézetnek első vicedirektora volt Pados János, ügyésze Makovitz Ede, hivatalnoka valami Hangg, kit azonban már 1846-ban általa elkövetett szabálytalanságok miatt elbocsátottak. Igazgatósága pedig állott: Eitner Ferdinand, peteri Takách Sándor, Freyler Samu, Hutter Samu, Kiss Sándor, Markbreiter Fülöp (a későbbi híres bécsi vedlőgyárnak Markbreiternek atyja), Mecséry Daniel, Puskaritz I., Schlamadinger András, Schey Fülöp, Paal János, Bless (a Betegház-egyesület alapitója) Czeke Mihály,

Unger József, Kurcz András, Lenauer Pál, Ringhofer Pál, Polster András és Schey József részvényesekből.

Az első részvényeket jegyezték: Schey Fülöp, Lenk Samu, Unger József, Mecséry Dániel, Szovják József, Lenauer Pál, Bless Mihály, Willigut Károly, Arnold Antal, Schaffer József, Szovják Mátyás, Kurcz András, Hatter Samu, Takács Sándor, Makovitz Ede, Raab István, Konrad Zsigmond, Orosz János, Ertl James, Ertl Róza, Czeke József, Schönwald Mór, Schey József, Pick Áron, Andl József, Stegmüller János, Klugel János, Wallner Ignác, Gröf Festetics Ernő, Schey Fülöp, Horsetzky Robert, Mayer Gottfried, Modern David, Lövi Márk, Lemberger Gerson, Poppenheim Herman, báró Pfuhl F., Rumpelmayer János, Mattersdorfer József, Scheerer Gottfried, Modern Lipót és Henrik, Wotiz David, Schey Markus, Antal, Frigyes, Gans Gottlieb, Orosz Károly, Schey Sándor, Meszlényi Lajos, Grünwald Lipót, Reichards Sohne, Kulesár István, Fügh Zsigmond, Ecker Károly, Fritz Rozália, Kiss Sándor, Waisbecker Teréz, Krancz Mihály, Birbauer Mihály, Ulreich Mihály, Fritz Albert, Schlamadinger András, Freyler Samu, Landwehr Frigyes, Schmidt Gottlieb, Wartenberg Vilmos, Pados János, Wagner András, Kolier György, Markbreiter Fülöp, Strausz Alajos, Nagy Lajos, Ringhofer Pál, Graf József, Czeke M., Polster János, Rossman József, Augustin Antal, Dax János, Paal János, Wanke Ferenc, Lauringer János, Ernuszt József, Gesell János, Fejér Zsófia, Chernel Ferenc, Laky Antal, Sényi Gábor, Puskarits István, Waisbecker József, Deseő János, Donászy József, Freyler Gottlieb, Turesányi Lajos, Stampf András és Mihály, Sellyey Elek, Lakenbacher Bernát, Eitner Ferdinand, Tallian Antal, Giefing József, Paar Pauline grófnő, Bezerédy György, Klugel József, Hofer Péter, Wagenhofer Ferenc, Szalvert Teréz, Handler József, Binder János fia, Vidos Lajos, Kaan György, Horvát Tamás, Schwoboda János, Schreiber Abrahám, Hirschl H., Schwerdtner János. Lekozoltem a teljes névsort, hadd ismerje fel a közönség egyik másik névben vagy öreg atyját vagy a közeli rokonát. De jellemző, hogy az alapítók 20 részvényt még sem tudtak elhelyezni, ezeknek átvételére külön sindikatus alakult meg. Miután összesen 300 drb. részvényt bocsátottak ki a 50 pengőforint értékben a részvénytőke tehát volt 15000 pengőforint, melyet 1844. év végéig befizetni tartóztak.

A megalakulást Stégmüller János házában (Kele Adolfy utca) vitatták meg, itt jöttek össze az alapítók, a város tekintélyes polgárai. Az intézet azonban nem ezen, hanem a mostani Hábán Antal házában (Pallisch utca) nyílt meg. Utóbb a takarékpénztár a m. kir. adóhivatal helyiségeit foglalta el; az 1853. évben pedig már saját házába, jelenlegi ügyészének lakhelyiségeibe költözködött, melyet szabolcsmegyei n. kallói származásu Uray Miklósné sz. Jarmy Bertától 6000 pfrt és 12 darab ujveretü aranyért megvett, — 1888-ban pedig felépittette régi háza mellett jelenlegi intézeti palotáját.

Nem tudom, most is szokásban van e? de a régi jó időben minden polgár, minden vállalat üzleti könyveit „Mit Gott" kezdette meg, vagyis munkájához Isten segitségét és áldását hivta. A Kőszegi Takarékpénztár is „Istennel" nyitotta meg intézetét és miután üzleteiben Isten parancsolatait soha el nem tért, Istennek áldása sem maradt el. Kitetszik ez leginkább az országos statisztikai központnál az intézet fejlődéséről összeállitott táblázatból, mely az 1896 iki millenniumi kiállitáson méltó feltünést keltett.

Van okunk e pénzintézet megalakitását és 63 éven át változatlan szilárd alapon nyugvó vezetését mint városunk egyik legnagyobb, legérdemesebb alkotását tisztelni. — a. j. —

Városi ügyek.

330/917 **Hirdetmény.**

Az 1872—1891 évi születtek jelentkezése.

Figyelmeztetem a fentjelölt időben született helybeli és idegen illetőségeket, nemkülönben a külföldi állampolgárokat is, ideértve a boszniа-hercegovinaikat is, hogy amennyiben a kitüzött volt rövid jelentkezési időben a jelentkezést elmulasztották, ezt büntetlenül még e hó 19-én egész nap teljesithetik.

Minden bármi ennek felmentett is jelentkezni köteles, a felmentést igazoló okmány bemutatásával.

Az e napon sem jelentkezettek 15 napig terjedő elzárásra és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetésre büntetettetnek.

Kőszeg 1917. február 14.

Kőszegi József rendőrkapitány.

1012/917 **Hirdetmény**

Közhirré teszem ismételten, hogy őrlési tanusitvány nélkül senkinek őröltetni, vagy daráltatni nem szabad. Az ez ellen vétők a legszigorubb büntetésben részesülnek, a malom üzemet pedig azonnal beszüntetem. A rendőrhatóság a legszigorubb ellenőrzésre lett utasitva.

Kőszeg 1917. február 15.

Jambrits Lajos polgármester.

918/917 **Hirdetmény**

A beszolgáltatandó sárgarézből készült ajtóveretek ára kg-ként 3 K 20 fill-ben lett megállapitva. Egyéb fémből készült ajtóveretek árát a szakértő állapitja meg.

Kőszeg 1916. február 10.

Jambrits Lajos, polgármester.

917/917 **Hirdetmény.**

Közhirül adom, hogy a vasanyagok forgalmát a Budapesten e célra szervezett „Vasbizottság" szabályozza. A Vasbizottság utalja a megrendelést, ha ez 10.000 kg-on felüli. Megállapitja az árakat és kiadja a szállitási igazolványokat.

Kőszeg 1917. február 10.

Jambrits Lajos, polgármester.

1012/917 **Hirdetmény.**

Felhivom a város közönségét, hogy a mult év őszén kiadott vásárlási igazolványokat, amennyiben vásárolni nem tudtak, annál is inkább szolgáltassák vissza (városház ajtó 13 sz.) alá f. hó 27-ig, mert ellen esetben a vásárlási igazolványt kapott felek olyba vétetnek, mint kik vásárolni tudtak, s lisztjegyük be fog vonatni.

Kőszeg 1917. február 15.

Jambrits Lajos, polgármester.

1054/917 **Hirdetmény.**

A házak előtti aszfaltjárdákon felgyülemlett havat, jeget e háztulajdonosok a járdákról fejszék, kapák és más a aszfaltra káros eszközökkel vágják tisztogatják le.

Az aszfaltjárdáknak ily eszközökkel való tisztogatását betiltom azzal, hogy az ebből származó aszfalt javitási költségekért a háztulajdonosokat fogom felelőssé tenni.

Jelen felhivásom ellenőrzésével rendőrhatóságot megbizom.

Kőszeg 1917 február 16.

Jambrits Lajos, polgármester.

Helyi hirek.

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter kinevezte Végh Gyula, nyug. min. osztálytanácsost, bozsoki birtokost az országos iparmüvészet igazgatójává. A kinevezett jelenleg téli száláson városunkban lakik és innét költözik családjával a fővárosba.

Ujabbi kitüntetésben részesült Brunetz Géza 83. gy.-e. tart. főhadnagy, a kőszegi Általános Takarékpénztár könyvelője. Ofelsége kitünő szolgálatai elismeréseül ujból teljes elismerését fejezette ki, amivel az egyik Signum laudis érdemjel mellé, ugyanazt ezüstben is kapta. Mint ismeretes a harctéren sulyos vállsebet kapott s azóta Wienben az önkéntesi iskola közkedvelt tanára, kit felsőbbsége gyakori elismerésben részesitett. E hónapban a menetszázadot ő kiséri ki a harctérre.

Ujabbi kitüntetésben részesült Freyberger Ferenc, de mondjuk csak Feri honvédhuszárzászlós. Azt irja, hogy jobban meghatott, mint a hadnagyi kinevezés, amelyik a harctérre meg se jött. A január 31.-iki dornawatrai rendkivüli vehemens orosz gáz- és pergőtüztámadás alkalmával, mint a parancsban meg van irva, hősi bátorsággal vezette csapatját és lelkesitő harcriadója magával ragadta a huszárokat, ami fényes eredménnyel is járt. Már ötödik napra kapta meg ezredesétől a hadvezetőségtől részére küldött első osztályu nagy ezüst vitézségi érmet. Büszkén tüzheti a már előzőleg szerzett bronz- és kis ezüst vitézségi érem mellé, mi pedig nem kevesebb büszkeséggel kiáltjuk feléje az orosz frontra: éljen a mi vitéz Fery huszárunk!

A közelelmezés ellenőrzésére a vármegyébe jött kiküldöttek Zmertich Iván volt képviselő és Almássy László központi szolgálatra berendelt pomázi főszolgabiró kedden városunkba érkeztek és ugy a városi mint a járási ellátás szervezését és intézkedéseit vizsgálták meg. Csak kevés megjegyzésük volt. Kifogásolták a kenyérjegy hányát, mert attól tartanak, hogy ennek hiányán csempészett lisztből előállitott kenyérbeszerzése fogyasztja a vidék és a katonaság a városban felvásárlható feles lisztet, azonban a polgármester által ismertetett itteni megszoritó eljárás után megnyugodtak és arra figyelmeztették, hogy azoknál is keressenek felesleget, kik még csak hónapok multán öröltettek, tehát az első hónapokban valószinüleg az előző év maradványából voltak ellátva, s egyébként is, a fogyasztás legszigorubb ellenőrzését kivánják, mert a vármegyére kivetett 800 waggon feleslegre feltétlen szükség van.

Nagyerdeku estély a felsőleányiskola disztermében. A helybeli ev. nőegylet f. évi március hó 4.-én a felső leányiskola nagytermében estélyt rendez. Még nem vagyunk abban a helyzetben, hogy teljes műsort közölhetnénk, de jelezhetjük, hogy klasszikus zenéről történt gondoskodás. Sikerült Károlyiné őnagyságát Szombathelyről továbbá városunk néhány művészi tehetségű hölgyét is megnyerni, akik énekszámokkal szerepelnek. Lesz zongora és vonószene is. Dr. Tirtsch Gergely ur pedig vetitett képekkel tart előadást jeruzsálemi utjáról. A teljes műsort a jövő számban hozzuk. Most már felhivjuk a nagyérdemü közönség figyelmet arra, hogy külön személynek szóló meghivókat az egylet költség kimélése szempontjából nem bocsát ki. Jegyeket sem lehet előre venni, hanem csakis a pénztárnál. A belépti dij két korona s a helyek számozatlanok. A tiszta jövedelmet az egylet céljainak megfelelőleg csak jótékonyságra forditja, ép azért felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz.

Megyegyüles lesz holnap hétfőn. A sárvári főbiró állás betöltése lesz a legtöbb érdeklődést keltő tárgy. Erős küzdelem lesz Szöll E. aljegyző, Oswald J. ülnök és Heiszler Károly tb. főbiró között. — Érdekes tárgya lesz még özv. dr. Dreiszker Józsefnének előbbi férje, Keresztury József főszolgabiró utáni nyugdij igényének ujrafolyósitása iránt. Érdeklődésre számithat meg az alispán jelentése a vármegyére kirótt élelmiek nem kielégitő eredményü rekvirálásáról s hogy a még hiányzó 390 waggon megszerzésére szigoru pótrekvirálást kell foganatositani.

Halálozás. F. hó 12.-én hunyt el hosszas betegség után életének 74. évében Schlapfer Károly árpádtéri tekintélyes pékmester neje, szül. Rátz Terézia. Temetése szerdán délután nagy részvét mellett ment végbe.

Baleset történt Müller Ferenc fűrésztelepén. Lias Samu saját vigyázatlanságából a körfűrésznél sulyosan megsebesült jobb keze fején. Sebe 3 hét alatt teljesen meggyógyul.

A szikvizgyár r. t. ma délelőtt 11 órakor tartja közgyülését Freyberger Sándor elnöklete alatt. A kibocsátott mérleg és nyereség és veszteségszámla azt mutatja, hogy a mult években kifogásolt helytelen könyvelési rendszert most már rendes váltotta fel, ami első pillanatra teljesen megérthető áttekintést nyujt. 2622 hor. 40 f. tiszta nyereséget tüntetnek ki, a mult évi 350 kor. 91 f. nyereség áthozatallal együtt. Mint ismeretes mult évben osztalékot nem fizettek, mert a vasuti balesetnél okozott kár erősen igénybe vette a tartalékok nélküli társasági pénztárt. Ez évben tehát két szelvény után fogják az osztalékot megállapitani, ámbár eseppet sem ártana, ha az egész nyereséget odatennék a tartalékalaphoz. Ilyen kockázatos vállalatnál elég hiba volt, a jól jövedelmezett esztendőkben nem bőségesebben erről gondoskodni.

Rezgalichiany miatt sok szőlőnk igen szenvedett és ezáltal jelentékeny jövedelemtől fosztotta meg bortermelőinket. A Gazdasági Egyesület már most figyelmezteti a szőlőbirtokosokat, hogy idejében rendeljenek kielégitő mennyiséget az egyesület utján a pénz előzetes beküldésével, de ne egyenkint, hanem együttesen. A hegyközség már hirdeti, hogy szerdáig kell jelentkezni.

Serteseket foglaltak le a pénzügyőrök a magyar-osztrák határon, melyeket a főszolgabiró el is kobozatott és a rokkantalap javára értékesiteni itélt. A felebbezés azonban alighanem a kirchschlagi vevőt fogja igazolni, mert a 24 drb. nagy sertésnek leölt állapotban való kivitelére a pörgölényi eladónak engedélyt szerzett és csupán ennek hiányos kiállitása okozta a határőrök eljárását. Minthogy pedig nálunk még leölt sertések sem várhatnak egy felebbezés befejezésére, különösen enyhülő időjárásban, a szolgabiróság a bizonytalan döntésre való tekintetből e sertéstömegnek maximális áron való elárusitását rendelte el és ezt a városi husszékben foganatosittatta. Maximális ár mellett is gyorsan elfogyott minden, — sőt már tömegesen érdeklődnek aziránt, mikor nézik ujra irigyen Kirchsschlagból, hogyan topörtyüz a magyar — a saját termelte zsirjából.

Vasuti menetrendünk változásáról már mult héten adtunk hirt, de félreértésből jeleztük, hogy már akkor lépett életbe mert ez a most kiadott hirdetés szerint csak hétfőn következett be. Mégis közérdekből megismételjük a menetrendet. Kőszegről Szombathelyre induló vonatok: reg. 6.45, d. e. 11.4, d. u. 1.35, és 5.46, este 9.45 kor. — Sopronba indul Kőszegről reg. 6.15, Sárvárra d. u. 5.18 kor. — Szombathelyről — Kőszegre induló vonatok: reg. 5.53, d. e. 9.49, déli 12,44, d. u. 4.51, este 7.30-kor. — Sopronból indul Kőszegre: déli 12.40 kor, Sárvárról—Kőszegre reg. 4.15-kor. — Az érkezések idejét nem irtuk ki, mert a Kőszeg—szombathelyi menettartam — 45-46 perc — ismeretes, a soproni és sárvári vonatok 3 órán felüli menettartama is, — de azért sem, mert az a mostani viszonyok között teljesen bizonytalan. Sokszor 2—3 órás késések vannak. Manapság aki utazni akar, ne is nézzen menetrendet, csak menjen ki a pályaudvarra. Mindig talál egy lekésett vonatot. Szombathelyen majdnem naponta megesik, hogy a vonatba sürgősen beszállitott utasok fázva, dideregve, türelmet és drága időt veszitve egy órát, negyedórát, másfélórát is várják a vonatindulást. Vár a grácira, vár a pestire, vár a bécsire, amit a közönség végre megért, de mikor már mindent bevártak és akkor is meg egy félóra mulik s az utasok azt látják, hogy mozdony sines a vonat elé fogva, méltán felháborodva kérdi, hogy miért kell ennek igy lenni és meg is kapja a felvilágositást. Mert a mozdony szén- és vizvétele még nem történt meg. Nem? Hát miért nem? Mert csak most jött meg a mozdonyvezető, vagy azt is hallottuk, mert rosszul működik a viznyomókészülék, vagy azt is, hogy kevés a munkaerő a szénátlapátoláshoz. Hát kérem szeretettel, az nem lesz valami még további késésnek okozója, ha netán a mozdonyvezetőt vagy fűtőt az asszony — bábáért küldte? — Fővonalokon értjük a mostanában indokolt gyakori vonatkéséseket, de mikor a vicinális már minden vonatot kivárt és még ezen időn tul is fel órát és többet is, hideg kocsikban leselkedni kell mig mozdonyt tesznek elébe is indithatnak, engedelmet kérünk, ez egy fővonal állomásán több a kedélyes vicináliskodásnál. De ha a menetrendnek mostanában ez a — rendje, akkor legalább ne sietessék annyira a beszállást. Az ét- vagy váróteremben mégis csak türhetőbb télidőben, mint lábfagyást, náthát, tüdő- és gégebajt okozó vasuti mozgó jégvermekbe való bekényszerités. — Mindenképen pedig arra figyelmeztetünk, ne nevezzék a vonatok közlekedését kimutató táblázatokat és füzeteket „menetrendnek". „Menet" az valahogyan csak van, de „rend" kérem alássan, az bizony nincsen. Se a fő, se a közép, se a végállomásokon.

Cigarettákat kinálnak katonák és akad bizony aki megveszi, mert talán azt hiszik, vagy e cimen is kinálják, hogy a balkán vidékről behozott jó fajta, amely bizony szivesen talál vevőre e szivar- és cigaretta inséges világban. De a csalódás csakhamar arról tesz tanulságot, hogy baleket fogtak a vevőben. Közönséges komisz bakadohányból készült a százankint 5 koronáért olcsónak látszott bü—nös csinálmány, mely legfeljebb arra jó, hogy a dohányzást többé élvezetnek egyáltalában ne tekintsük. A katonaság bizony jobban vigyázhatna nem dohányzó katonáira. Nemcsak ilyet követnek el, hanem kijárnak a vidékre és pakliban is drága árért adják el, a dohányzók pedig, ha tudják is, hogy tilos, nem jelentik fel, sőt még meg is vendégelik őket, hogy máskor is hozzanak. Az sem riasztja el őket, hogy aminapában egyik ilyen pakliból kettőt is csináltak, olyan vegyülettel, amit otthon is megtaláltak volna a lóistálló közelében. De persze a lógyomor és a fagy nagyon elősegitette a hamisitványt, — a vidéki atyafi meg ugyse veszi észre a különbséget, mert ha nem is hamisitják a paklikat, akkor is csak olyan az „auromája", ahogyan faluhelyen finom nyelven mondják.

Postaszallitas korlatozasa. Szállitási nehézségek miatt f. hó 13 tól belföldre (Dunántul, továbbá Pozsony, Nyitra, Trencsén vármegyék kivételével) továbbá Ausztriába, Boszniába csak szükséges csomagok, élesztő és élelmiszert tartalmazó, nemkülönben pénzes küldemények adhatók postára. Február 13-án és 14 én tábori postai csomagok sem vétettek fel, 19 én azonban ezen forgalom ujból megindul. Egyébb külföldre és hadifoglyok részére postai csomagok küldhetők. A korlátozás megszüntét tudatni fogják.

Koldulason ert a rendőrseg egy helybeli asszonyt, ki még gyermekét is erre ösztökélte és kire rábizonyitott, hogy elegendő élelme van otthon és férjének elég szép keresete van, melyet egészében átad a háztartás céljaira. Egy napi elzárásra itélte és ismétlés esetén eltolonczozást helyezett neki kilátásba. A közönség persze minden siró-rivó koldulóban egy kiéhezett földhöz ragadt szegényt lát, megajándékozza és kész a biztos heti kunesaft, — e mellett éhezik az, aki nem jött el panaszkodni, koldulni, hanem szemérmetes koldus módjára üresen majd a tarisznyájá is, gyomra is. A sok koldulást, az ezzel való visszaélést a közönség kényelmes felületessége okozza. Nem az a jótékonyság gyakorlása, ha készséges adakozással megszerezzük magunknak azt a tudatot, hogy adtunk. Egy városban csak egy helyen adjanak, ott, hol központilag nyilvántartják az — igazi szegényeket.

A napilapok allando kesedelmes erkezese miatt sok panasz hangzott el. Eljutott a postákhoz, vasutakhoz is, de nem használt. Az volt a válasz, ugyis rendbe megy. Végre egy mindenféle vasuti hájjal megkent „praktikus volt vasutyi" arra figyelmeztette az eziránt melegen érdeklődő rendőrhatóságot, hogy nagyon egyszerüen megoldható a kérdés: a fővonalak pakikocsijában ne egymás tetejébe rakják a sok mindenfélét, hanem az ujságcsomagokat külön helyezzék el, — akkor azután nem levén nehézsége az átadásnak, az ezekre várakozó mellékvonalak vonatjai ugyanolyan gyorsan kapják meg, mint az átszálló utast, vagy személypodgyászt. A rendőrkapitány megirta az üzletvezettőségnek, az üzletvezetőség a központi elnökségnek és ebből született meg az az országos rendelet. — a napilapok is közölték e héten — hogy a napilapokat szállitó kocsikban az ujságcsomagokat elkülönitve kell elhelyezni és az állomásokon a gyors továbbitást lehetővé tenni. Nagyszerü az eredmény, de mit tesz Isten? Most meg akkora vonatkésések vannak, hogy mindegy most már hogyan kezelik: mire megjö az ujság, már nem is — ujság.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: 1. Felvételek a világháboruról. 2. Küzdelemmel a célhoz. Dráma 3 részben. 3. Szalmaözvegy kisasszony. (Vigjáték.) Husnagyó kedden: 1. Felvételek a világháboruról. 2. Az anya hasonmása. Társadalmi dráma 3 részben. 3. A nagybácsi Amerikából. (Vigjáték) 3 részben.

Vidéki hirek.

Rekviralas a koszegi jarasban. A kőszegi járás főbirója pénteken a községi és körjegyzőkkel, valamint a birákkal a főszolgabiró hivatalban értekezletet tartott, melyen a rekvirálásra vonatkozó tenni valókat beszélték meg. A kőszegi járásban a rekvirálás f. hó 19.-én veszi kezdetét s előre láthatólag 22 ére befejezést nyer.

Az uj szerbiai fokormanyzo. Az elhunyt szerbiai fokormányzó helyébe Kussevich Tivadar bosznia hercegovinai osztályfőnököt nevezték ki a szerbiai katonai fokormányzóság polgári biztosává. Kussevich Tivadar néhány évvel ezelőtt a szombathelyi üzletvezetője volt.

Megdezsmalt padlas. Kocsis Istvánné tömördi lakos pincéjét és padlását f. hó 8.-án éjjel ismeretlen tettesek feltörték s onnét 25 kgr. lisztet, 1 métermázsa burgonyát és egy mérő diót elloptak. A kőszegi csendőrség a tolvajok kézrekeritése iránt erélyes nyomozást inditott.

Kenyerjegy Kaposvarott. Kaposvárról táviratozza tudositónk: A Kaposvári kávéházakban és vendéglőkben eddig kenyérjegy nélkül szolgáltattak ki kenyeret és süteményt. Február 15 től kezdve, a mikor 25 százalékos tengerilisztet tartalmazó kenyeret kell sütni, a rendőrség elrendelte, hogy kenyérjegy nélkül sehol sem szabad kenyeret, vagy kávéházi süteményt a vendégeknek kiszolgáltatni. Ezenkivül elrendelték, hogy kenyérjegy nélkül a katonáknak sem szabad kenyeret adni.

Betöres Czák községben. Bálint Márton czáki gazda és több szomszédja kamráját kedden éjjel ismeretlen tettesek feltörték s a kamrában a télire ott elhelyezett husneműeket elloptak. A károsultak feljelentése alapján a kőszegi csendőrség a betörők kézrekeritése iránt a nyomozást megindította.

Harmat fogott a menyecske. Id. Varga István pápai hadbavonult gazda felesége a napokban arra ébredt fel éjjeli álmából, hogy a padláson járkálnak. A bátor menyecske nem sokat habozott, kiment az udvarra, ahol meggyőződött, hogy tényleg idegenek járkálnak a padláson. A fiatal asszonyka a padlásajtót merész elhatározással becsapta és bereteszelte, majd felverte a szomszédokat, akinek segitségével előkeritette a padlásról a betörőket, három román foglyot.

Vasi molnárok szövetsége. A Molnárok Lapja szerkesztősége mozgalmat indított, amelynek célja törvényhatóságonként megalakitani a molnárok szövetségét az egyöntetü munka céljaira. A Molnárok Lapja felelős szerkesztője, Juhász Gábor a mozgalmat most kiterjesztette a Dunántúlra is s a vasi molnárokat február 25.-ére kőszegre hivja egybe Szombathelyre.

A varmegye uj rekviralasa. Az elmúlt napokban a közigazgatási bizottság szerdai ülésén bejelentette, hogy a mult rekvirálás eredménytelensége miatt Kurthy báró rendeletére elrendelte az ujabb rekvirálást, négy járásra teljesen, a többire pedig részlegesen. A megyére kivetett 800 waggonból nem engednek semmit és — sajnos — abban a helyzetben van, hogy be kell látnia, miszerint Vasmegyére nézve a 800 waggon kivetése kiméletesen történt a termés arányához. A pótrekvirálás kiterjed a zabra, a hüvelyesek leszállitott fejadagjára és ugyszintén a nők adagjának leszállitására. Előbbi havi 6 kilóról 2 kilóra, utóbbi napi 24 dekáról 20 dekára lett leszállitva. Meggyőződött arról az őrlési tanusitványok szerint, hogy igen sokan csak januárban és februárban kezdtek őrletni, tehát addig a tavalyi termésből kenyeretek. Ez a lisztmennyiség tehát szintén feleslegben van. Ugyanis a tapasztalatok alapján meg van győződve, hogy a 800 waggon kikerül, melynek szolgáltatása a hadviselés érdekében szükséges. Weörös István és más bizottsági tagok nem hiszik, hogy a még hiányzó 400 waggon kihozható lesz. Azt mondják, hogy akik csak pár hónappal a termés után őröltettek, azok kalácsonzottból éltek, tehát nincs feleslegük.

Megfagyott, vagy megöltek? Január közepén Sopronból eltávozott egy Wieser Mária nevü orvosi felügyelet alatt álló leány. Az alsóausztriai Brunnban rokonaikoz ment. Január 24. én Wieser Máriát megfagyva találták a Brunntól nem messze lévő Fischau mellett, a Schneberg vasut közelében. A fischaui csendőrség értesitette erről a soproni rendőrséget is, de semmi különösebb intézkedést nem tett arra nézve, hogy megállapitsa, miként pusztult el a leány. Pável hiteles eljárás után az osztrák orvos megállapitotta, hogy a leány megfagyott és erre eltemették. A hir azonban feltünést keltett a soproni rendőrségnél, a hol tudták, hogy Wieser Mária pénzzel és több száz koronát érő ékszerrel távozott Sopronból. A soproni rendőrkapitány egyik fogalmazóját a helyszinre küldötte, hogy világosságot deritsen ebben az ügyben. Kedden járt a rendőrfogalmazó Fischauban és ott megállapitotta, hogy Wieser Mária valószinuleg büntény áldozata. Nyakán külső erőszak nyomai látszanak. Egyéb bizonyitékok is arra vallanak, hogy Wieser Máriát valószinuleg megölték és kifosztották. A nyomozás tovább folyik.

A rekviralas Szombathelyen. Szombathelyen ujból lesz rekvirálás februar 15 től március 3. ig. Kiskos István polgármester 15 rekvirálót nevezett ki a város ugyanennyire felosztott kerületéhez, akiket működésükben városi tisztviselők ellenőriznek.

Megbüntetett tejdragitok. A szombathelyi rendőrség Németh Mária kenézi tejest kedden 50 korona pénzbirságra itélte, mert a piacon a tej literjét 80 fillérért árusitotta.

Gabonasumakolok. Bazsó István herényi polgár a padláson egy félreeső helyen rejtett el mintegy 70 kiló rozsot, meg buzát s hogy a felfedezés veszedelmét minél jobban elháritsa, a gabonára igen illetlen dolgokat hányt hegyibe. 25 napra átváltoztatandó 500 korona pénzbüntetésre itélték. — Sali Lajos vati cseléd is elrejtett 50 kiló buzát, meg 50 kiló rozslisztet, még pedig az istállóban, szalma alá. 5 napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre itélték. Az előbbi elitélt fellebbezett, az utóbbi megnyugodott.

Ket hetig nappal is polgarorok teljesitenek szolgalatot. Szombathelyen az uj rekviráláshoz a hatóság a város területén igénybeveszi a szombathelyi rendőrlegénységet is. A rekvirálás tartama alatt a rendőrségi szolgálatot nappal is a polgárőrség fogja ellátni.

Feljelentett kereskedo. Holzer Lajos rohonci kereskedő, a kinek trafik engedélye is volt, az árusitás végett hozzá kiadott dohányt nem szolgáltatta ki a dohánymennyiséggel küldöncen is küzdő közönségnek, hanem a dohányt elrejtette s alkalmas időben a községben elhelyezett orosz foglyoknak adta el kétszeres áron. Az üzérkedésen azonban hamarosan rajt vesztett, mert a csendőrség rajtott a leiketlen visszaélésre és feljelentette.

Sopron kolcsone. Sopron város törvényhatósága felhasználja a nagy pénzbőséget, hogy függőkölcsöneit konvertálja. Amint ugyanis értesülünk a város közgyülése 5 és fél millió korona kölcsön felvételét határozta el. A kölcsönt 50 évi törlesztéssel 5.28 féléves annuitásra 93.1 árfolyammal veszi fel.

Pozsony elelmiszerüzemenek a merlege. A városi tanács most terjesztette a törvényhatósági bizottság elé a város élelmiszerüzemének az 1915. április havától 1916. december hó végéig terjedő vonatkozó mérlegét. A mérleg 203.086 korona 82 fillérnyi eredménnyel zárul. A város árukészlete a számadások lezárásának napján 1,404.243 korona 61 fillér értéket képviselt.

Betöres a celldömölki allomason. A celldömölki állomásfőnökség irodahelyiségében f. hó 12.-én reggel kellemetlen meglepetés várta a tisztviselőket. Az irodahelyiségben elhelyezve volt Wertheim szekrényt, amelyet este távozás előtt gondosan lezártak, feltörve találták. A kasszában 1220 korona készpénz volt elhelyezve. Az állomásfőnök nyomban értesitette a csendőrséget melynek nyomozása meglepő gyorsasággal vezetett eredményre. Vincze Lajos 26 éves vasuti lakatos személyében, aki ma már a csendőrség őrizetében van. Az elfogott betörő beismerte a bünös tettét.

Heti krónika.

A honvedelmi miniszter lemondása. Hazai Samu báró, akit a király fontos katonai hivatallal bizott meg, lemond tárcájáról és losonci mandátumáról. Utódjául Szurmay Sándor altábornagyot, Uzsok hősét emlegetik. Egy verzió szerint Szurmay mint államtitkár venné át a honvédelmi miniszterium vezetését, névlegesen pedig Tisza miniszterelnök vállalná a tárcát.

A veszpremi püspokseg betoltese. A veszprémi püspöki szék, amely Hornig bibornok halálával megüresedett, nem sokáig lesz gazdátlan. Mint értesülünk, két komoly jelölt van a méltóságra, és pedig Csiszarik János veszprémi kanonok, aki az olasz háboru kitöréséig Rómában szentszéki tanácsos volt a Vatikánban és gróf Mikes János szombathelyi megyéspüspök. Az esetre, ha a király gróf Mikest nevezné ki veszprémi püspökké, a szombathelyi püspökségre herceg Hohenlohe Egon nagyszebeni plébános a jelölt.

A zaro ra ujabb korlatozasa. A hivatalos lap a kormány rendeletét közli, amely szerint a vendéglőket, kávéházakat és italmérőket az egész ország területén este 11 órakor be kell zárni és reggel öt óra előtt kinyitni nem szabad. A vendéglőkhöz tartozó játéktermek, különszobák, klubbhelyiségek állandóan zárva tartandók. A szinházak este 10 órakor bezárni tartoznak, a mozik csak délután 5 órakor kezdhetik meg előadásaikat és 10 órakor be kell őket zárni. A cukrászdák ugyanugy tartoznak zárni, mint az élelmiszert árusitó üzletek. A mészárosok reggel fél 6 tól este 7-ig tarthatnak nyitva. Az orfeumok, dalcsarnokok, varietek, tánctermek, tánciskolák s hangversenytermek további intézkedéséig bezárva tartandók. A rendelet február 15 én lépett életbe.

A hazai romansag tiltakozasa a „felszabaditas" ellen. A hazai románság egyházi és világi képviselete tiltakozó feliratot nyujtott át Tisza miniszterelnöknek azzal a kéréssel, hogy juttassa el a trón zsámolyához. A feliratban foglalkoznak az antantnak Wilsonhoz intézett ama jegyzékével, amelyben a békefeltételek egyik céljául a nemzetiségek felszabaditását tüzte ki. Megállapitjuk, hogy ezen nyilatkozattal az antant egyenesen hazánk integritása ellen tör. A legnyomatékosabban tiltakoznak az ellen, hogy a hazai románságot bárki idegen uralom alattvalóinak tekintse. Szabad és egyenjogu polgárai ők a magyar hazának és közöttük és a magyarok között az ország törvényei különbséget nem tesznek.

A tej maximalis ara. Kurthy báró, az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke értesitette a törvényhatóságokat, hogy országosan maximálta a tej árát a következőképen: Községekben a tej ára literenkint kicsinyben 54 fillér, nagyban 50 fillér, — rendezett tanácsu városokban 58, illetve 52 fillér, — törvényhatósági városokban 62 illetve 56 fillér literenkint.

300 000 K as postaopas. A beregszászi postahivatalnál az Osztrák Magyar Bank czimére pénzeslevélben 300,000 koronát adtak fel. A pénzeslevelet a szolgálatot teljesitő hivatalnok Cservenyák szolga jelenlétében beletette a levelekkel együtt a zsákba s azt lepecsételve a hivatalban hagyta. A vasut, amelyen a levelet továbbitani kellett, hajnalban indult Máramarossziget felé. Észrevették hogy a zsákból hullanak a levelek, a mozgóposta vezetője azért átvette a zsákot, ami szabálytalan volt. Később vették észre, hogy a 300,000 koronás pénzeslevél eltünt. A rendőrség azonnal megkezdte a nyomozást. Cservenyák postaszolgát, 4 postaaltisztet, Izsák postaszolgát és Friedmann kocsist letartóztták és házkuttatást tartottak náluk, azonban eljesen eredménytelenül. A pénznek semmi nyoma.

Uj torpedot talaltak fel Amerikaban. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Hágából: Szerdán Pittsburgban uj torpedókészüléket próbáltak ki. A feltaláló szerint a torpedó önműködő készülékkel van ellátva és másfél mérföldnyi távolságból megérzi a hajó közeledését. A készülék ekkor önmagától megindul arról a helyről, a hová rögzitve volt és 64 kilométer sebességgel egyenesen a közeledő hajó felé uszik, mikozben automatikusan kormányozza önmagát. Az uj torpedó az amerikai kormány birtokában van.

Uj rendelet keszul az ausztriai maganhaztartasok ellenorzeserol. Az osztrák földmivelésügyi miniszterium egy tervezeten dolgozik, mely a közel jövőben alkalmasint császári rendelet alakjában fog megjelenni. A terv azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a jövőben a magánháztartásoknak necsak élelmiszerkészleteit, de mindenféle ipari és kereskedelmi készleteit is összeirják és ellenőrizzék. Az intézkedések büntető jogi szankcioja az lenne, hogy aki a rendelkezések ellen vét, a legszigorubb börtönbüntetéssel és akár félmillió koronáig terjedő pénzbüntetéssel sujtassék.

600 000 koronás postalopás. Bécs—Lublin közt a vasutról 600 ezer koronás pénzszállitmány eltünt. A nyomozás során 5 postahivatalnokot letartóztattak. A nyomozás teljesen eredménytelen.

A postaforgalom korlátozása. A postahivatalok 13. ától kezdve további intézkedésig a szállitási nehézségek miatt csak katonai küldeményeket, élesztő és pénzküldeményeket vehetnek fel. A vidékről csak élelmiszert szállithatnak Budapestre. Egyéb tartalmu csomagokat csak az esetben vehetnek fel szállitásra, ha Budapest érintése nélkül érkezhetik rendeltetési helyére.

Armaximalás helyett haszonmaximalás. A kormány nagy nógatásra végre tervbe vette a cipőkereskedelem szabályozását. A rendelet mely négy fajtára (commerce-, finom-, gyermekcipő és papucs) osztja fel a forgalomképes cipőket, limitálja az eladó hasznát. A gyáros haszna 6%-ban, a kereskedőé 20—25 ben van megállapitva, amelyből azonban az utóbbi régiet is viselni tartozik. Megállapitják az egy cipőre eső nyersanyag és munkabér árát is. Panasz esetén az ügy külön e célra alkotott döntő bizottság elé kerül, melyet egy jogászbiró elnökletе alatt a gyáripar, a kereskedelem és a fogyasztó közönség egy-egy képviselőjéből állitanak össze.

Megszigoritják a fémbeszolgáltatást. A fémbeszolgáltatás és a fémkészletek gyorsabb mobilizálása érdekében, nagyfontosságu értekezlet volt a napokban a hadügyminiszteriumban. Ezen az ülésen elhatározták, hogy egy egészen rövid határidőt engedélyeznek azok számára, akik bármely okból késedelmeskedtek a fémek beszolgáltatásával. Egyuttal intézkedés történt az iránt is, hogy az országban mindenütt ellenőrző bizottságok állittassanak fel, amelyek házról-házra járva fogják ellenőrizni, hogy beszolgáltatta-e mindenki fémkészletét.

Hirek a háboruról.

Jutalom a buvárhajók ellen. A francia tengerészeti liga 4000 frank jutalmat tüzte ki annak, aki az első tengeralattjárót elfogja. Millerand volt hadügyminiszter ugyanerre a célra 1000 frankot tüzött ki.

Uj millios orosz sereg. Oroszország néhány hónapon belül uj milliós hadsereggel fog rendelkezni. Hettőn behivták az 1898-as évfolyamot, szombaton pedig a 20 éveseket.

Egy buvárhajó 24 órai munkája. 24 órán belül egyik tengeralattjárónk elsülyesztett egy 20000 tonnás segédcirkálót, két segédcirkálót vagy torpedógőzöst egyenként 13600 regisztertonna-tartalommal és egy 4600 tonnás szállitóhajót, összesen tehát 51.800 regiszter-tonnát. A 13-án elsülyesztettnek jelentett 6 gőzös és 1 vitorláshajó közül amelyek összesen 25000 tonnát képviselnek, egy gőzös 1000 tonna szénát, 1500 tonna buzát, 2000 tonna zabot, mások 5 ezer tonna petroleumot szállitott Angliába. Foglyokul beszállitottunk 3 hajóskapitányt és 2 mérnököt. 5 gőzös fel volt fegyverezve.

5000 orosz municios kocsi légberepült. Finnországban december elején az orosz kormány 6000 lovat gyüjtetett össze, a melyeknek feladatuk lett volna, hogy 5000 járművel municiót szállitsanak. Az egész szállitási tervezetet hirtelen feloszlattak, mert állitólag Kantanaskinál az egész municiótömeg légberepült. A kár legalább 60 millió rubel. A tüz egyidejüleg az összes élelmiszer-készleteket, amelyek ezen a környéken voltak felhalmozva, megsemmisitette.

Propaganda Amerikában a békeért. Amerikában élénk propaganda folyik a békeért. Lincoln születése napján az egész országban népgyüléseket fognak tartani a béke érdekében. Kerülő uton jelentik Newyorkból: Vasárnap 57 nagy demonstrativ népgyülés volt a háboru ellen. Két helyen Bryan is beszélt a béke érdekében.

Anglia hadiköltségei. Bonar Law angol kincstári kancellár 550 milliós hitel megszavazását kérte az alsóháztól a május végéig terjedő időre. Ez alkalommal beszédet is mondott s kifejtette, hogy ujabban a hadiköltségek napi 1 millióval emelkedtek. A háboru első évében 562, a másodikban 1420, a harmadikban 3732 fontot tett ki a hadiköltség, összesen 3762 fontot. (Békében számitva ez több mint 90 milliárd koronát.)

Németország és Amerika. A Reuter ügynökség az Associated Press közlésére hivatkozva szétkürtölte a világban, hogy a német birodalmi kormány uj jegyzéket intézett az Unióhoz, amelyben készséget jelenti a háboru kikerülése érdekében, kész tárgyalni a buvárhajó korlátozásáról. Illetékes német részről sietek e híresztelést megcáfolni. Az Unió részéről Lansing államtitkár is megcáfoltatta a svájci követ utján. Diplomaciai körökben az amerikai helyzetet rossznak festik. Amerika abban a véleményben ringatja magát, hogy Angliát nem lehet kiéheztetni s amikor Németország ezt belátja, beleegyezik a buvárhajó háre korlátozásába. A közönség felfogása épen az ellentétes. A lapok egyre jelentgetik, hogy a hajók utrakelnek. Valóságos verseny fejlődött ki fogadásokkal, melyik hajó megy először bele a veszélyes zónába. Különösen két hajó versenyez az elsőségért: az Orleans és a Rochester. Ezekre van a legtöbb fogadás.

Orosz harcterről. A veleputnai uton csapataink rohammal elfoglaltak egy orosz állást, melynek visszaszerzésére az ellenség később már hasztalanul intézett erős ellentámadásokat. 23 tisztet, 1200 fényi legénységet fogtunk el, 12 géppuskát, 6 aknavetőt és 3 ágyat zsákmányoltunk.

Az amerikai német nagykövet hazaindult. A „Frederik VIII." dán gőzösön február 14.-én indult haza Amerikából Bernstorff német nagykövet. A hajon 1000 utas van.

Jutalom a buvárhajók elpusztitásáért. Le Fevre képviselő javaslatot nyujtott be a francia kamarában, hogy mindazon semleges és szövetséges hajók személyzetének, amelyek buvárhajót megsemmisitenek 500000 frank jutalmat fizessenek.

Korlátlan a buvárhajóharc. Külföldről olyan hirek érkeznek, hogy Németország az Anglia ellení tengerzárlatot Amerikára való tekintetből gyengiteni szándékozik. A semlegesekre való tekintettel még egyszer teljes határozottsággal kijelenti a német kormány, hogy a korlátlan buvárhajóhadjárat teljesen folyamatban van, azt semmiféle körülmények közt nem fogjuk korlátozni.

Repülőtámadás Pola ellen. Február 11.-én ellenséges repülőgépek bombákat vetettek Polára. A ledobott bombák semmi kárt nem okoztak, részben a tengerbe hullottak.

Vita az angol felsőházban a buvárhajóharcról. Lutton lord a kormány nevében kijelenti, hogy a buvárhajók ellen minden eszközt a legnagyobb erélyével alkalmaznak. Minden eszközt, amelyet emberileg kigondolni lehet, használatba vesznek. Curson lord azt mondja el, hogy az angol kereskedelmi tengerészetnek 1914 ben 3890 hajója volt 16,850.000 tonnatartalommal. A mult évben a brutto tonna tartalom 6 százalékkal volt kevesebb. Ez aggasztó tünet. Jellicoe admirális kijelenti, hogy a német buvárhajók sohase fognak visszatérni bázisukba. Beresford lorda tengeralattjáró veszedelmére ezeket mondotta: — A háboru kezdetétől négy millió tonnát viszitettünk. Ezt a veszteséget már is pótoltuk. Semmi okunk a rémületre. Urra leszünk a buvárhajók veszedelmén, amihez ma közelebb állunk, mint bármikor. Ha a németek azt hiszik, hogy az angol tengerészek kikötőkben maradnak, tévednek. A vad barbárokat az angol tengerészet meg akarja semmisiteni a tengeren és hat hét alatt le fogják győzni a német buvárhajókat.

Az angolok fenyegetése. Olyan német tengeralattjáró naszád legénységét, a melyek kórházhajókat támadtak meg, ha fogságba kerülnek, mint közönséges tengeri kalózokat kihallgatás nélkül agyon fogjuk lövetni. — Német tengeralattjáró naszádok matrózait, a kik angol, vagy szövetséges, illetőleg semleges felfegyverzett kereskedelmi gőzösöket figyelmeztetés nélkül sülyesztettek el, ha fogságba kerülnek, tengerészeti haditörvényszék elé állitjuk, mint közönséges tengeri rablókalózokat és gyilkosokat s ha cselekedetük rájuk bizonyul, kivégezzük őket.

TUNGSRAM LÁMPA
gazdaságos, mert
Ahosszu élettartalmu
A minőségért a gyár szavatol.
Kérje mindenütt a „Tungsram" védjegyével ellátott lámpát
Gyártja az
Egyesült Izzólámpa és Villamossági R.-T., Ujpest 4.
Hazai gyártmány!!

Figyelem!

Veszek uj és viselt cipőket, csizmákat, férfiruhákat a legmagasabb árért. Levelezőlap elegendő értesitésre és azonnal jövök. **Pavetits János,** Kossuth Lajos-utca 16 sz.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve

Reitter Oszkár
nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerü találmánya
„PATKÁNIN"
patkányirtó-szer, (nem méreg) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és feltalnul minden más irtószert mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozban használati utasitás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van irva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedüli elárusitója, a Torontál Agrárbank Részvénytársaság Nagybecskereken.
Egy doboz ára 3 K.

Cipőtalpaink jó, de drága
Hamar PALMA védőtalpa

Ugyes, élelmes fiut, ki napközben is rá r
„Az Est"-hez rikkancsnak
keresek. Azonnal felveszem.

VESZEK régi butorokat, üvegeket, porcellánt, képeket, csipkéket, mű fogakat, régi aranyat és ezüstöt. Minden héten Kőszegen vagyok és a legnagyobb árakat fizetem. Kérek értesitést egy levelezőlapon. J. HERSCHKOWITZ Szombathely.

Egy tanonc

teljes elátással felvétetik **Lauringer Elek** va kereskedésében **Kőszegen.**

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság
kőszegi fiókja,
Kőszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg **nettó 4 %-os** kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.
Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben
Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra, **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**
Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad tőzsdei megbizatásokat elfogad
Szelvényeket: költségmentesen beváltja; szelvényiveket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez
Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.
Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.
Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.
Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.
Mint az Első Magyar Általános biztosito társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (regi) Takarékpénztár**
Szombathely. Alakult: 1867-ben.
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül. Saját tőkéi 2,250.000 korona.

Ha szüksége van

körlevelekre, számlákra, cégnyomásos levélpapirra, boritékokra vagy levelezőlapra, továbbá meghivókra, műsorokra, belépőjegyekre, falragaszokra, azután étlapokra, cimkékre, névjegyekre, gyászjelentésekre, táblázatokra, árjegyzesekre vagy bármely a könyvnyomdászat szakmájába vágó munkára, akkor forduljon a legnagyobb bizalommal csak

Rónai Frigyes
könyvnyomdájához
Kőszeg, Várkör 39. (Roth Jenő-féle ház),
hol minden felsorolt és fel nem sorolt nyomtatványt a mai kor igényeinek megfelelően csinos, modern és izléses kivitelben a legolcsóbb árak mellett :: :: :: szerezhet be. :: :: ::

Közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.
„Kőszegvidéki Képesnaptár", „Günser Bezirkskalender" és „Hervatski Kalendar Sv. Antona Paduanskoga" kiadóhivatala.

Nyomatott Rónai Frigyes nyomdájában Kőszegen.